# การศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ
# A Study of Tai Lue Worldviews as appearing in Lullabies

**จินตนา แปบดิบ[1], เยาวภา มูลเจริญ[2], วรัญญา ยิ่งยงศักดิ์[3], ศราวุธ หล่อดี[4], สิทธิชัย พันชน[5], สิรามล ชูสุวรรณ[6]**
**Chintana Paepdip[1], Yaowapha Molcharern[2], Warunya Yingyongsak[3], Sarawut Lordee[4], Sittichai Panchon[5], Siramon Chusuwan[6]**

---

**บทคัดย่อ**

การศึกษาครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ โดยข้อมูลที่ศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้คือ หนังสือ “คำขับลูกอ่อน ภาพชีวิตและภูมิปัญญาไทลื้อในบทเพลงสำหรับเด็ก” ของศาสตราจารย์ประคอง นิมมานเหมินท์ และอ้ายอุ่นหลวง จำนวน 45 เรื่อง ผลการศึกษาพบว่า โลกทัศน์ที่ปรากฏมี 2 กลุ่ม คือ โลกทัศน์ของมนุษย์มีต่อมนุษย์ ชาวไทลื้อมีโลกทัศน์ต่อบุคคลตามสภาพของเพศ โลกทัศน์ต่อครอบครัว โลกทัศน์ต่อการดำเนินชีวิต และโลกทัศน์ต่ออาชีพ กลุ่มที่สอง คือ โลกทัศน์ของมนุษย์ที่มีต่อธรรมชาติ ชาวไทลื้อมีมุมมองเกี่ยวกับธรรมชาติว่า เป็นสิ่งที่มีคุณค่าต่อชีวิตมนุษย์ ธรรมชาติช่วยเกื้อกูลชีวิตให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้จึงตระหนักถึงคุณค่าและบุญคุณของธรรมชาติ ผูกพันและอยู่ร่วมกับธรรมชาติได้อย่างกลมกลืน ดังนั้น คำขับลูกอ่อนจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยกล่อมเกลาจิตใจให้เด็กเติบโตไปเป็นอนาคตที่ดีของสังคม อยู่ในขนบธรรมเนียม และประเพณี อันเป็นกรอบบรรทัดฐานของสังคมได้เป็นอย่างดี เป็นมรดกที่สืบทอดมาแต่บรรพบุรุษควรค่าแก่การอนุรักษ์ให้คงอยู่สืบไป

**คำสำคัญ:** โลกทัศน์, คำขับ, ชาวไทลื้อ

---

[1]อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา (Lecturer, Thai Department, School of Liberal Arts, University of Phayao) E-mail: chintana_5@hotmail.com
[2]อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา (Lecturer, Thai Department, School of Liberal Arts, University of Phayao) E-mail: ohmo_3@hotmail.com
[3]อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา (Lecturer, Thai Department, School of Liberal Arts, University of Phayao) E-mail: warunyingyong@gmail.com
[4]อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา (Lecturer, Thai Department, School of Liberal Arts, University of Phayao) E-mail: sarawut_lordee@hotmail.com
[5]อาจารย์สาขาวิชาภาษาไทย คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา (Lecturer, Thai Department, School of Liberal Arts, University of Phayao) E-mail: sittichai_p@outlook.com
[6]นิสิตวิทยาลัยการศึกษา แขนงวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยพะเยา (Student, School of Education, Thai division, University of Phayao) E-mail: pub1667@gmail.com

**Abstract**

The objective of the present study was to investigate the worldviews shown in Tai Lue lullabies. The data included 45 stories taken from the book entitled "Tai Lue Lullabies, the Life and Wisdom of Tai Lue in Children's Songs", written by Professor Prakong Nimmanhaemin and Aiyunluang. The findings are divided into two main groups. The first group involves worldviews towards human beings. The Tai Lue's worldviews are based on genders, families, ways of life, and livelihoods. The second group of worldviews relates to humans and their experiences with nature. The Tai Lue's perspective on nature is that it is valuable for human life. The natural world assists human beings in their survival, so people have recognized the value and merit of nature. Human beings have a bond with nature and coexist harmoniously with it. Therefore, the lullaby is a tool for teaching children to be good members of future society and to abide by customs and traditions, which, it is hoped, they will treat as social norms. The lullabies are seen as their inheritance, handed down from their ancestors and well worth conserving.

**Keywords:** Worldviews, Lullaby, Tai Lue

**บทนำ**

ชาวไทลื้อ คือ กลุ่มชาติพันธุ์ที่พูดภาษาตระกูลไท มีถิ่นฐานเดิมอยู่ในเขตปกครองตนเองสิบสองปันนาทางตอนใต้ของมณฑลยูนนาน สาธารณรัฐประชาชนจีน ชาวไทลื้อบางกลุ่มได้อพยพย้ายถิ่นฐานไปอาศัยอยู่ในประเทศอื่น ได้แก่ ในสหภาพพม่า ในเขตภาคเหนือของสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ภาคตะวันออกของรัฐฉานประเทศสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม ประเทศกัมพูชา และประเทศไทย ชาวไทลื้อได้อพยพเคลื่อนย้ายเข้ามาตั้งถิ่นฐานตามหัวเมืองต่าง ๆ ในภาคเหนือตอนบนของประเทศไทย ได้แก่ เชียงใหม่ เชียงราย พะเยา ลำพูน ลำปาง แพร่ และน่าน การอพยพเคลื่อนย้ายถิ่นฐานของชาวไทลื้อจากสิบสองปันนาไปยังแดนต่าง ๆ นั้นเกิดขึ้นหลายครั้งด้วยกัน (ประคอง นิมมานเหมินท์, 2553 : 1)

ด้วยเหตุนี้ ชาวไทลื้อจึงมีวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว มีวิถีชีวิตอย่างเรียบง่าย ส่วนใหญ่ยังคงยึดถือปฏิบัติตามขนบธรรมเนียมและประเพณีดั้งเดิมของบรรพบุรุษไว้อย่างเหนียวแน่น โดยเฉพาะด้านการใช้ภาษาลื้อสื่อสารกับคนในครอบครัว วัฒนธรรมด้านการแต่งกาย และด้านอาหารที่ยังคงธำรงความเป็นเอกลักษณ์ของไทลื้อไว้อย่างดี

แต่เดิมชาวไทลื้อนิยมอยู่รวมกันเป็นกลุ่มใหญ่ การสร้างบ้านเรือนจะมีลักษณะเป็นบ้านใต้ถุนยกสูง หลังคามุงด้วยแป้นเกร็ด สร้างด้วยไม้ทั้งหลัง ปลูกบ้านอยู่ติดกับริมฝั่งแม่น้ำ มีการแบ่งแยกพื้นที่ออกเป็นสัดส่วนอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะด้านการประกอบสัมมาอาชีพที่มีการทำไร่ทำนาเป็นหลัก มีการเลี้ยงวัวควายไว้ใช้เทียมเกวียนและ

ไถนา เลี้ยงสัตว์ไว้ปรุงเป็นอาหาร ทุกครัวเรือนจะปลูกพืชผักสวนครัวไว้กินเอง นอกจากจะยึดอาชีพการเกษตรเป็นอาชีพหลักของครอบครัว ผู้หญิงไทลื้อยังทอผ้าที่ทำจากฝ้ายเป็นอาชีพเสริมหลังเสร็จจากฤดูกาลทำนา ลวดลายบนผืนผ้าถูกถักทอด้วยความประณีตเป็นริ้วลายที่สวยงาม โดยลวดลายต่าง ๆ ที่ถูกทอลงบนพื้นผ้าเกิดจากภูมิปัญญาของชาวบ้านที่นำเอาธรรมชาติสิ่งแวดล้อมรอบตัวมาประยุกต์ นอกจากนี้ยังมีความเชื่อเรื่องภูตผีเทวดา ผีบ้านผีเรือน ดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ซึ่งจะมีการประกอบพิธีกรรมเซ่นไหว้ เทวดา ผีบ้าน ผีเรือน และบรรพบุรุษเป็นประจำทุกปี โดยสืบทอดความเชื่อมาจากบรรพบุรุษตั้งแต่ครั้งอยู่ที่สิบสองปันนา

ในด้านวรรณกรรมมุขปาฐะ คนไทลื้อมีนิทาน ตำนาน ชาดกพื้นบ้าน เล่าสืบทอดต่อกันมาเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะตำนานอธิบายชื่อบ้านชื่อเมือง จึงทำให้วรรณกรรมเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งของไทลื้อที่ยังคงสืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน วรรณกรรมของไทลื้อหลายเรื่องจะมีลักษณะเหมือนและคล้ายคลึงกับวรรณกรรมของล้านนา ไทเขินและไทใหญ่ แต่วรรณกรรมของไทลื้อก็จะมีลักษณะที่โดดเด่นมีเอกลักษณ์เป็นของตน โดยเฉพาะวรรณกรรมประเภทมุขปาฐะมักจะมีเรื่องเล่าสืบทอดต่อกันมาโดยวิธีการ “ขับลำนำ” หรือภาษาไทลื้อ เรียกว่า “ขับลื้อ” มีลักษณะเป็นวรรณกรรมที่ขับร้องด้วยภาษาไทลื้อ ซึ่งการขับลื้อจะใช้ปี่เป็นเครื่องดนตรีประกอบการขับและใช้เป็นตัวกลางสำหรับการสื่อสาร โดยมีตัวบทวรรณกรรมที่ใช้ขับลื้อเรียกว่า “คำขับ”

วรรณกรรมคำขับของไทลื้อเป็นการขับร้องปฏิพากย์ คือ การขับร้องโต้ตอบกันระหว่างชายหญิง บทขับร้องจะมีจังหวะลีลา ถ้อยคำสัมผัสคล้องจอง มีปี่เป็นเครื่องดนตรีประกอบการขับจะขึ้นอยู่กับไหวพริบปฏิภาณของช่างขับ การขับร้องมักปรากฏในงานประเพณีเฉลิมฉลองต่าง ๆ ของชาวไทลื้อ คำขับจึงเป็นบทขับขานที่ชาวไทลื้อนำมาขับเป็นท่วงทำนอง เพื่อความสนุกเพลิดเพลินและเป็นส่วนหนึ่งในประเพณีพิธีกรรม ลักษณะคำขับแบ่งออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1. คำขับค่าว เป็นวรรณกรรมคำขับที่มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร การขับประเภทนี้จะไม่มีดนตรีประกอบ 2. คำขับปฏิพากย์ เป็นการขับขานในลักษณะเพลงปฏิพากย์ เป็นการขับร้องโต้ตอบระหว่างชายหญิง มีปี่เป็นเครื่องดนตรีที่ใช้ในการประกอบจังหวะ (เจษฎา อิ่นคำ, 2556 : 26 - 28) นอกจากนั้นคำขับยังใช้เป็นเพลงกล่อมเด็ก เรียกว่า “คำขับลูกอ่อน”

คำขับลูกอ่อนเป็นภาษาไทลื้อ “คำขับ” หมายถึง บทเพลงหรือบทลำนำ “ลูกอ่อน” หมายถึง เด็กเล็ก ดังนั้นคำขับลูกอ่อน หมายถึง เพลงสำหรับเด็ก หรือเพลงกล่อมเด็กมีรูปแบบคล้ายคลึงกับเพลงกล่อมเด็กของไทย และชาติอื่น ๆ กล่าวคือแต่ละเพลงมีขนาดสั้น ใช้คำง่าย ๆ นิยมการเล่นจังหวะ และสัมผัส ทำให้จดจำได้ง่าย เพลงเด็กไทลื้อมีหลายประเภท เป็นบทเพลงที่ผู้ใหญ่กล่อมให้เด็กหลับสบาย เพื่อเล่นหยอกล้อ หรือเพื่อสอดแทรกคำสอนกล่อมเกลาให้เด็กไม่งอแง สุภาพอ่อนโยน มีน้ำใจ และมีความสามัคคี เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ (ประคอง นิมมานเหมินท์, 2553 : ก)

หน้าที่หลักของคำขับนอกจากกล่อมเด็กให้นอนหลับสบายแล้ว เนื้อหาของคำขับลูกอ่อนได้สอดแทรกวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนในอดีต ซึ่งดำรงอยู่ในสังคมเกษตรกรรม มีวิถีชีวิตเรียบง่ายอยู่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ เป็นสังคมที่มีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ให้แก่กัน คนในครอบครัวมีความสัมพันธ์กันอย่างแน่นแฟ้น และยังเป็นมุมสะท้อนให้เห็นถึงโลกทัศน์และสภาพสังคมของคนไทลื้อ แสดงให้เห็นถึงทัศนะ ความคิด และความเชื่อของคนไทลื้อ ในอดีตผู้หญิงไทลื้อจะมีกริยาท่าทางสุภาพเรียบร้อย

ขยันทำงานบ้าน เป็นคู่ครองชีวิตที่ดี คอยช่วยเหลือดูแลปรนนิบัติสามี และคนในครอบครัว ให้ความเคารพเชื่อฟังผู้ที่อาวุโสกว่า และยกย่องให้เกียรติผู้ชาย ดังตัวอย่าง

“เดือนสาม
หมากขามใกล้จะสุก
เดือนใหม่
สะใภ้ใหม่ไปสู่เรือน
หน้าสาวบานแฉ่ง
เพราะจะไปเป็นสะใภ้เรือนเหนือ
พริกเกลือจะต้องหา
เสื้อจะขยันซัก
ควรรักพ่อรักแม่ทั้งหลาน
หากเป็นงานที่ตนต้องกระทำนั้น”

(สะใภ้ใหม่ไปสู่เรือน : 245)

จะสังเกตได้ว่า จากคำขับลูกอ่อนดังกล่าวที่ได้ปรากฏทัศนะของคนไทลื้อที่ได้ถ่ายทอดผ่านบทเพลงกล่อมเด็กในเรื่องของการไปเป็นลูกสะใภ้จะต้องเตรียมตัวอย่างไรบ้าง ต้องรู้จักเตรียมพริกเตรียมเกลือ คือ ต้องขยันหมั่นเพียรทำงานบ้าน เป็นแม่ศรีเรือนที่ดี หุงหาอาหารจัดเตรียมสำรับข้าวปลาไว้รอ เตรียมเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มและปรนนิบัติดูแลให้ความรักแก่พ่อแม่และคนในครอบครัวของสามี จากตัวอย่างดังกล่าวทำให้เห็นถึงความคิดของคนไทลื้อที่ได้ปลูกฝังบ่มเพาะถ่ายทอดความรู้ ปลูกฝังมารยาทให้เป็นคนอ่อนน้อมรู้จักหน้าที่ของตัวเอง และเป็นตัวอย่างที่ดีให้กับเด็กผ่านคำขับลูกอ่อน

คำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมอันดีงามที่มีมาแต่โบราณเป็นสิ่งที่มีคุณค่า ควรค่าแก่การรักษาและสืบทอดให้คงอยู่ต่อไป จากการศึกษาวิจัยที่ผ่านมาพบว่า นักวิชาการหลายท่านสนใจศึกษาเพลงกล่อมเด็กเป็นจำนวนมากทั้งภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคอีสาน ภาคใต้ ดังงานวิจัยของเยาวเรศ สิริเกียรติ (2536) ได้ศึกษาวิเคราะห์เพลงกล่อมเด็กไทยทั้งด้านประเภทของเพลงกล่อมเด็กและวิเคราะห์เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็ก นัธริกา สถิรวิณิย์ (2540) ได้ศึกษาการใช้คำและโวหารในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ จำเริญ แสงดวงแข (2547) ได้ศึกษาโลกทรรศน์ชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็ก วิรยา ตาสว่าง (2550) ได้ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้สื่อมุขปาฐะกับสื่อเทปบันทึกเสียง ในเพลงกล่อมเด็ก อีกทั้ง ฟ้าสวย ตรีโอษฐ์ (2556) ได้ศึกษาคุณค่าต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กจากเพลงกล่อมเด็กพื้นบ้านภาคอีสาน

จากการศึกษาข้างต้นพบว่า การศึกษาเพลงกล่อมเด็กส่วนใหญ่จะเป็นการศึกษาในเชิงการวิเคราะห์รูปแบบ การใช้คำ โวหาร วิเคราะห์เนื้อร้องท่วงทำนอง การใช้ถ้อยคำภาษา ความเหมือนหรือความแตกต่างระหว่างท้องถิ่น ศึกษาภาพสะท้อน ศึกษาประเภทของเพลงกล่อมเด็กและวิเคราะห์เนื้อหา ทำให้เห็นว่ายังไม่มีการศึกษาเพลงกล่อมเด็กในกลุ่มชาติพันธุ์ ด้วยเหตุนี้ผู้

วิจัยจึงสนใจวิเคราะห์โลกทัศน์ของชาวไทลื้อจากคำขับลูกอ่อน เพื่อให้ทราบถึงภาพวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ สภาพทางสังคม และภูมิปัญญาไทลื้อในบทเพลงสำหรับเด็ก

**วัตถุประสงค์การศึกษา**

เพื่อศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ

**ขอบเขตของการศึกษา**

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในหนังสือ “คำขับลูกอ่อน ภาพชีวิตและภูมิปัญญา ไทลื้อในบทเพลงสำหรับเด็ก” ผู้รวบรวมและเรียบเรียงคือ ศาสตราจารย์ประคอง นิมมานเหมินท์ และอ้ายอุ่นหลวง จำนวน 119 เรื่อง พิมพ์ที่ สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2553

**ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ**

1. ทำให้ทราบถึงโลกทัศน์ที่ปรากฏและสอดแทรกอยู่ในคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ
2. ทำให้ทราบถึงภาพชีวิตและภูมิปัญญาไทลื้อที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ
3. ทำให้เห็นถึงคำสอนที่แทรกอยู่ในเพลงกล่อมเด็กที่สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตประจำวันได้

**วิธีการดำเนินวิจัย**

**ขั้นรวบรวมข้อมูล**

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็กอันเป็นแนวทางในการศึกษา และศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับไทลื้อ ตลอดจนศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโลกทัศน์ เพื่อศึกษาลักษณะรวมถึงรูปแบบการวิเคราะห์ ที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาหัวข้อวิจัยของผู้วิจัย ก่อนทำการศึกษาผู้วิจัยพยายามศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยเพิ่มเติม เพื่อให้ข้อมูลนั้นเป็นข้อมูลที่ถูกต้อง น่าเชื่อถือ และสามารถตรวจสอบได้ จึงได้ทำการรวบรวมข้อมูลแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็ก ได้แก่ ความหมายของเพลงกล่อมเด็ก เนื้อหาของเพลงกล่อมเด็ก และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเพลงกล่อมเด็ก เช่น ศึกษาวิเคราะห์ภาพสะท้อนสังคมและวัฒนธรรมในเพลงกล่อมเด็ก วิเคราะห์รูปแบบ วิเคราะห์รูปแบบการสัมผัสเสียง สัมผัสคำระหว่างวรรคและภายในวรรคและคุณค่าเพลงกล่อมเด็กและเนื้อหาเพลงกล่อมเด็ก วิเคราะห์ประเภทและเนื้อหาของเพลงกล่อมเด็ก วิเคราะห์เพลงเด็กอีสาน เป็นต้น

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมไทลื้อ ได้แก่ ประวัติความเป็นมาของชาวไทลื้อ วัฒนธรรมของไทลื้อ วิถีชีวิตและความเป็นอยู่ของชาวไทลื้อ พิธีกรรมและความเชื่อของชาวไทลื้อ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวรรณกรรมไทลื้อ เช่น ศึกษาโครงสร้างของนิทานไทลื้อ ศึกษาต้นฉบับมหาชาติไทลื้อในสิบสองพันนา ศึกษาวิเคราะห์รูปแบบและเนื้อหาของวรรณกรรมคำขับ ศึกษาวิเคราะห์เนื้อเรื่องในมิติทางวรรณกรรมและในบริบททางสังคม ศึกษาเรื่องระบบอักษรไทยลื้อ ภาษาไทยลื้อและองค์ประกอบทางวรรณกรรมจากวรรณกรรมไทยลื้อ เรื่องคำขับลังกาสิบหัว เป็นต้น

3. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโลกทัศน์ ได้แก่ ความหมายของโลกทัศน์และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับโลกทัศน์ เช่น ศึกษาโลกทัศน์ชาวอีสานจากวรรณกรรมคำสอน ศึกษาโลกทัศน์ ของชาวไทลื้อที่สะท้อนจากนิทานพื้นบ้าน เพื่อวิเคราะห์โลกทัศน์ของตัวละครที่ปรากฏในนวนิยายศึกษาลักษณะทั่วไป ที่มา เนื้อหา ตลอดจนวิถีชีวิตและโลกทัศน์ของคนเขมรที่สะท้อนจากภาษิต ศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในบทเพลงลูกทุ่งหมอลำ วิเคราะห์โลกทัศน์ของชาวล้านนาในช่วงพุทธศตวรรษที่ 19 - ต้นพุทธศตวรรษที่ 25 การศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ถือเป็นประโยชน์ในการเก็บข้อมูลประการหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบและเรียนรู้แนวทางในการศึกษางานผู้วิจัยต่อการวิเคราะห์โลกทัศน์ในประเด็นที่ศึกษาของผู้วิจัย

**ขั้นวิเคราะห์**

เมื่อได้ข้อมูลมาแล้ว ผู้วิจัยมีวิธีดำเนินการ ดังต่อไปนี้

1. รวบรวม เรียบเรียง และตีความคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ
2. วิเคราะห์ประเภทของโลกทัศน์จากคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ
3. จัดหมวดหมู่โลกทัศน์จากคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ
4. ตรวจสอบข้อมูลที่ได้จากการศึกษา และจำแนกหมวดหมู่ของคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ
5. หลังจากจำแนกข้อมูลแล้ว วิเคราะห์โลกทัศน์ที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ

**ขั้นนำเสนอ**

เสนอผลการศึกษาค้นคว้าแบบพรรณนาวิเคราะห์

**ผลการศึกษา**

จากการศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ ที่ปรากฏในคำขับจำนวน 45 บท ผู้วิจัยสามารถจำแนกเป็น 2 ด้านใหญ่ ได้แก่ โลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อมนุษย์ และ โลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อธรรมชาติ

ผลการศึกษาพบว่า โลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อมนุษย์ พบทั้งหมด 7 ด้าน ดังนี้

1.1 โลกทัศน์ต่อบุคคลตามสภาพของเพศ แบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ

1.1.1 โลกทัศน์ที่มีต่อสตรี จำนวน 5 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง ไก่ผู้แอ่นเดือยทบ อีนางน้อยทอผ้า สะไภ้ใหม่ไป สู่เรือน ดอกงิ้วคลี่กลีบาน สาวน้อยจิตใจดี ปรากฏให้เห็นถึง โลกทัศน์ของคนไทลื้อต่อสตรีเพศ โดยเฉพาะบทบาทหน้าที่ของผู้หญิงที่เกี่ยวกับงานบ้านงานเรือน ผู้หญิงที่ยังไม่ได้ออกเรือน หรือ ออกเรือนแล้วก็ต้องรู้จักหน้าที่ของตนต้องรู้จักหน้าที่ของตนเอง นอกจากนี้ผู้หญิงไทลื้อต้องเป็นมีความประพฤติเรียบร้อย รวมถึงกิริยามารยาทจะต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตน พูดจาไพเราะ มีจิตใจที่ดี จะเห็นว่าโลกทัศน์ที่มีต่อผู้หญิงไทลื้อนั้นเป็นสิ่งที่เป็นบรรทัดฐานของสังคม และคาดหวังให้ผู้หญิงเป็น

1.1.2 โลกทัศน์ที่มีต่อบุรุษ จำนวน 1 เรื่อง ได้แก่ อยู่แนบชิด ปรากฏให้เห็นถึงโลกทัศน์ของ คนไทลื้อที่มีทัศนคติว่า ผู้ชายไทลื้อจะต้องมีความขยัน หมั่นเพียร เป็นผู้นำและเป็นหัวหน้าครอบครัวที่ดี มีความรู้และความสามารถในดำรงชีพเพื่อดูแลภรรยาและครอบครัว และที่สำคัญต้องรักและให้เกียรติภรรยาของตน ไม่ประพฤติผิดลูกผิดเมียผู้อื่นหรือนอกใจภรรยาของตน

1.1.3 โลกทัศน์ที่มีต่อเด็ก จำนวน 13 เรื่อง ได้แก่ เรื่องอ้ายน้อยสกปรก อ้ายธัมน้อยตะกละ นกน้อยปีกนิล เก็บข้าว ข้าวเม็ดน้อยเก็บใส่ถุงย่าม หมูกับหมาน้อย แม่ไก่ดำกกไข่เป็ด ลิงน้อยไม่เชื่อฟังคำแม่ ขยันเรียนแสวงหาความรู้ เราชวนกันมานับ เรามานับดู กินนมมากดีแน่ สอนไม่ได้ใครก็ชัง จากเรื่องปรากฏให้เห็นถึงโลกทัศน์ของชาวไทลื้อที่ให้ความสำคัญต่อตัวเด็กที่เป็นลูกหลานเป็นอย่างมาก เพราะเชื่อว่าวัยเด็กเป็นวัยที่เหมาะสมแก่การปลูกฝังคุณธรรม ความรู้ ตลอดจนเป็นวัยที่ดัดง่ายควรแก่การขัดเกลาในเรื่องของกิริยามารยาท และความกตัญญูต่อบุพการี ผู้มีพระคุณ เพราะหากโตขึ้นเป็นวัยหนุ่มสาวเด็กอาจจะดื้อรั้นไม่เชื่อฟัง วัยเด็กจึงเป็นวัยที่เหมาะสมที่สุดในการอบรมสั่งสอนให้เขาเป็นคนมีมารยาท มีวาจาที่สุภาพอ่อนหวาน รู้จักเห็นคุณค่าของสิ่งของ รู้จักหน้าที่ของตนเองสอนให้รู้จักขยันหมั่นเพียรในการแสวงหาความรู้

ดังที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อน ต่อไปนี้

ไก่ผู้แอ่นเดือยทบ
**ไก่ผู้แอ่นเดือยเรียว**
**ขันครั้งเดียวสาวเจ้าตื่น**
**เอาข้าวใส่ไหมวย**
รวยรายไอลอยขึ้นข้างบน

(ไก่ผู้แอ่นเดือยทบ : 90)

บทข้างต้นกล่าวว่า เสียงไก่ขันเป็นการส่งสัญญาณเตือนของเช้าวันใหม่ ผู้หญิงเมื่อได้ยินเสียงไก่ขันต้องรีบตื่นแล้วลุกจากที่นอน เพื่อนึ่งข้าว เตรียมจัดหาสำรับอาหาร เพื่อจะได้ให้ สมาชิกในครอบครัวกินและห่อไปกินที่ทำงานในตอนกลางวัน

นกน้อยนกน้อย
นกปีกแดง
บินไปจับร้านแตง
แม่ข้าปลูก
บินไปจับราวหูก
แม่ข้าทอ
ยิ่งทอยิ่งอยากร้องไห้
**ได้ไม่ได้ก็ควรฝึกทอเอา**

(อีนางน้อยทอผ้า : 112)

บทข้างต้นกล่าวว่า การที่จะลงมือทำสิ่งใดต้องมีความพากเพียร มีความพยายามถึงจะสามารถประสบความสำเร็จได้ ดังบทข้างต้นที่กล่าวถึงการทอผ้า ถือเป็นงานที่ต้องใช้ความประณีตบรรจงตกแต่ง ถักทอให้ออกมาเป็นลวดลายที่สวยงาม ต้องอาศัยความอดทน และต้องหมั่นฝึกฝน

จนเกิดความชำนาญ ถือเป็นงานบ้านงานเรือนอีกหนึ่งอย่างของลูกผู้หญิง

1.2 โลกทัศน์ที่บุคคลมีต่อครอบครัว จำนวน 3 เรื่อง ได้แก่ เรื่อง อ้ายธัมน้อยส่งร่มให้ย่าดา เรื่องเดือนส่องแสง เดือนขึ้นส่องสว่างคอยรุ่ง ปรากฏให้เห็นถึงโลกทัศน์ด้านความสัมพันธ์ของคนในครอบครัว โดยเฉพาะความสัมพันธ์ระหว่างรุ่นปู่กับรุ่นหลาน จะมีความผูกพันกันมากเนื่องจากครอบครัวของชาวไทลื้อในอดีตเป็นครอบครัวขยาย หรือครอบครัวใหญ่ ดังนั้นปู่ย่าตายาย เป็นผู้ดูแลเลี้ยงดูเด็กแทนพ่อแม่ของเด็กบางคนที่ต้องออกไปทำงานต่างบ้านต่างถิ่น ทำให้เกิดความผูกพันที่แน่นแฟ้นระหว่างรุ่นปู่ย่าตายายกับหลาน

ดังที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อน ต่อไปนี้

ย่าดาไปซักเสื้อ
ฝนเกิดพรำลงมา
อ้ายธัมน้อยนั้นเองที่เห็นเข้า
เขาวิ่งกลับไปที่เรือน
เดินเอาร่มไปส่งให้ย่าดา
ย่าหลานหันหน้ากลับเรือน
ย่าเฒ่าพึงพอใจหลานน้อยหัวเราะ หึหึ

(อ้ายธัมน้อยส่งร่มให้ย่าดา : 44)

บทข้างต้นกล่าวว่า ขณะที่ย่ากำลังซักผ้าเกิดฝนตกลงมา หลานชายเห็นดังนั้นจึงรีบวิ่งกลับไปเอาร่มที่เรือนเพื่อนำร่มไปส่งให้กับย่า จากเหตุการณ์จึงสร้างความประทับใจให้แก่ย่า

1.3 โลกทัศน์ต่อการดำเนินชีวิต จำนวน 10 เรื่อง ได้แก่ เรื่องเฝ้าสุ่มปลา ใครเป็นพรานคนนั้นได้กิน ไซจับปลาไหล หาปูหาปลามากิน ทั้งหลายมาเสริมกัน อ้ายโปจับตะกวด มดแดงน้อยลากจิ้งหรีด ไก่น้อยปีกลาย เขาฆ่าหมูค่อยวิ่งไปช่วย ตั๋งหวายน้อย ปรากฏให้เห็นถึงโลกทัศน์ของคนไทลื้อในมิติของการดำเนินชีวิต การเข้าป่าล่าสัตว์ หาปลาเพื่อนำมาเลี้ยงชีพ การช่วยเหลือแบ่งปันสิ่งของ แบ่งปันอาหารให้แก่กัน แสดงให้เห็นถึง ความมีน้ำใจ สามัคคีช่วยเหลือพึ่งพาซึ่งกันและกัน

ดังที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อน ต่อไปนี้

ท่านปล่อยเป็ดไปหนอง
ท่านปล่อยวัวควายไปกินหญ้า
ท่านปล่อยม้าแซมแก้ว
ไปกินดอกเกียงคำ
**คำเกียงน้อยนึกถึงแต่สุ่มปลาไน**
**แต่เช้าตรู่คนเดียววิ่งออกไปทุกวัน**

**มือสั่นแข็งคอยเฝ้าสุ่มปลา**
**สายตาไวเห็นปลาไนว่ายเข้า**
**กระโดดลงน้ำลากสุ่มปลาไน**

(เฝ้าสุ่มปลาไน : 136)

บทข้างต้นกล่าวถึง วิถีชีวิตของผู้ชายไทลื้อ ที่มีความขยันหมั่นเพียร ในการดำรงชีวิต จะเห็นได้จากคำขับลูกอ่อนบทข้างต้น ที่ได้กล่าวถึงผู้ชายไทลื้อที่ตื่นแต่เช้ามืดทุกวัน เพื่อพาสัตว์เลี้ยงออกไปหากิน ก่อนรีบกลับมาจัดเตรียมเครื่องมือที่ใช้ในการหาปลาแล้วรีบออกจากบ้าน เพื่อไปหาอาหารมาดำรงชีพในแต่ละวัน โดยการจับปลาในหนองน้ำ

1.4 โลกทัศน์ที่บุคคลมีต่ออาชีพ จำนวน 8 เรื่อง ได้แก่ เรื่องน้ำเข้านาเขียดร้อง อีแสงตื่นตกใจนกกะถัวคา ปูน้อยในนาดอน เก็บข้าว ข้าวเม็ดน้อยเก็บใส่ถุงย่าม ปลูกต้นลิ้นจี่ แหลมสารพัดแหลม เม่นน้อยขโมยกินแตง นกน้อยนกตั้งล้อ เรื่องเหล่านี้สะท้อนถึงอาชีพของคนไทลื้อ ซึ่งส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทางการเกษตร อีกทั้งยังแสดงถึงโลกทัศน์ของการประกอบอาชีพของคนไทลื้อ กล่าวคือ การประกอบอาชีพของคนไทลื้อนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังมีปัจจัยเสริมอย่างอื่นที่ทำให้คนไทลื้อมีความขยันหมั่นเพียร เช่น การแต่งงาน เป็นเป้าหมายสำคัญของชีวิต ดังนั้นชายหนุ่มต้องรีบสร้างความมั่นคงให้กับตนเอง เพื่อที่จะสามารถไปสู่ขอสาวได้ ดังที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อน ต่อไปนี้

**น้ำเข้านาเขียดร้อง**
น้ำเข้าท้องร่องเขียดออ
**อ้ายฟองน้อยรูปงามคอนไถ**
**ท่านน่าจะให้เขาไถนาไว**
**ท่านน่าจะให้เขาแต่งสำรับข้าว**
หยาดเหล้าสู่ขวัญ
ท่านน่าจะผูกข้อมือสู่ขอเมียให้
อะไรจะมาบังคับใจอ้ายฟองน้อยเท่านี้เป็นไม่มี
**แต่ละวันก็วิ่งออกไปโดยเร็ว**

(น้ำเข้านาเขียดร้อง : 146)

บทข้างต้นกล่าวถึง เมื่อถึงฤดูการทำนา ชาวนาก็ต้องปล่อยน้ำเข้านา เพื่อเตรียมไถปรับหน้าดินให้พร้อมกับ การหว่านข้าว จากบทนี้จะเห็นได้ว่าชายหนุ่มได้รีบเอาน้ำใส่นาเพื่อเตรียมไถนา เพราะต้องการได้เงินจากการทำนาไปสู่ขอเมีย ทำให้ในแต่ละวันชายหนุ่มจึงรีบเร่งออกจากบ้านตั้งแต่เช้าเพื่อไปทำนา

ผลการศึกษาพบว่า โลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อธรรมชาติ พบทั้งหมด 1 ด้าน ดังนี้

โลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อธรรมชาติ จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ เลี้ยงควาย แม่จิ้งโกร่งตัวอ้วน ปรากฏให้เห็นถึงโลกทัศน์ของคนไทลื้อในด้านของการเลี้ยงสัตว์ คือ วัว ควายและม้า เลี้ยงเพื่อเอาไว้ใช้งานและใช้เป็นพาหนะในการเดินทางไกล ส่วนหมู เป็ด ไก่ และปลาเลี้ยงไว้เพื่อใช้ประกอบอาหาร ดังที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อน ต่อไปนี้

นกตู้น้อย
ขันหัวไร่คูเคือ
เพื่อนเมืองเหนือ
จักปล่อยวัวล่องห้วย
เพื่อนบ้านใต้
จักไล่ม้าเข้าสู่ลานในป่า
ตามแต่ฝีมืออ้ายใหม่น้อย
จักเข้าป่าตามควายละเน้อ

(เลี้ยงควาย : 132)

บทข้างต้นกล่าวถึง ชายหนุ่มเมืองเหนือพาวัวออกไปหากินตั้งแต่เช้าตรู่แล้วปล่อยให้วัวลงเล่นตามห้วยเพื่อนบ้านใต้ปล่อยให้ม้าออกไปวิ่งที่ลานกว้างในป่า เพื่อให้มันได้ออกกำลังและกินหญ้า ส่วนอ้ายใหม่น้อยกำลังจะเข้าป่าเพื่อไปเอาควายกลับบ้าน

แม่จิ้งโกร่งตัวอ้วน
แม่เจ้าไปที่ใด ?
**แม่เราไปหาบข้าวหัวไร่มาเยีย**
**ไก่ตอนตัวใหญ่**
**คุณยายไล่**
**ไก่ตอนตัวน้อย**
**แม่เอาข้าวให้แล้วจับทำแกง**
แกงปูหรือ ?
แกงปลาหรือ ?
ซื้อหมาตัวโตหมาในมาเห่า
ซื้อไก่ตั้งไก่ต่อ
มาส่งเสียงขันล่ออยู่หัวไร่

(แม่จิ้งโกร่งตัวอ้วน : 206)

บทข้างต้นกล่าวถึง แม่กำลังเอาข้าวมาล่อให้ไก่กิน เพื่อที่จะได้ให้ยายจับไก่ได้ง่ายแล้วให้แม่เอาไก่ไปปรุงเป็นอาหาร และสะท้อนให้เห็นถึงการเอาไก่บ้านไปตั้งส่งเสียงอยู่ที่ไร่เพื่อหลอกล่อให้

ไก่ป่ามาติดแล้วนำมาเลี้ยงที่บ้าน

จากโลกทัศน์ที่พบทั้ง 2 ด้าน ทำให้ตระหนักได้ว่าคนไทลื้อให้ความสำคัญกับเด็กที่เป็นลูกหลานมากที่สุด เนื่องเป็นวัยที่ปลูกฝังง่าย เพื่อต้องการให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่สมบูรณ์ เป็นคนดีของสังคม ตลอดจนมีหน้าที่การงานที่ดีช่วยเกื้อกูลค้ำจุนครอบครัวในอนาคต รองลงมาคือความขยันหมั่นเพียรทั้งผู้หญิงและผู้ชาย ต่างต้องรู้จักหน้าที่ของตนเอง รู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองให้ดีที่สุด หากละเลยย่อมส่งผลเสียถึงคนในครอบครัว ส่วนโลกทัศน์ที่มีต่อธรรมชาติ กล่าวได้ว่าธรรมชาติคือแหล่งทรัพยากรที่สมบูรณ์ ชีวิตของคนไทลื้อผูกพันอยู่กับธรรมชาติเป็นส่วนใหญ่ ทั้งใช้ประกอบอาชีพ ใช้ในการดำเนินชีวิต ทำให้คนไทลื้อรักและหวงแหน รู้คุณค่า และช่วยกันรักษาเพื่อให้ธรรมชาติคงอยู่สืบต่อไป

**สรุปผลการวิจัย**

จากการศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ ผู้วิจัยได้แบ่งโลกทัศน์เป็น 2 ด้าน ได้แก่ โลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อมนุษย์ โลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อธรรมชาติ ได้ปรากฏผลการวิจัยดังนี้

1. โลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อมนุษย์ จากการศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ พบว่าโลกทัศน์ของชาวไทลื้อปรากฏอยู่ในคำขับลูกอ่อนด้านโลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อมนุษย์มากที่สุดจำนวน 4 ด้าน ดังนี้

โลกทัศน์ต่อบุคคลตามสภาพของเพศ คือ ชาวไทลื้อมีมุมมองการใช้ชีวิตตามบทบาทหน้าที่ของแต่ละคน แบ่งเป็นผู้หญิง ผู้ชาย และเด็ก โดยผู้หญิงจะมีหน้าที่หลักคือ การดูแลงานบ้านงานเรือนทุกอย่างให้เรียบร้อย อีกทั้งยังต้องเป็นคนที่สวยด้วยกริยามารยาท ความประพฤติที่ดีงาม สำหรับผู้ชายไทลื้อจะต้องมีความขยันหมั่นเพียร และรับผิดชอบต่อครอบครัวของตนเอง ประการสุดท้ายคือ ความสำคัญต่อตัวเด็กที่เป็นลูกหลานเป็นอย่างมาก เนื่องจากวัยเด็กจึงเป็นวัยที่เหมาะสมที่สุดในการอบรมสั่งสอนให้เขาเป็นคนมีมารยาท มีวาจาที่สุภาพอ่อนหวาน รู้จักเห็นคุณค่าของสิ่งของ รู้จักหน้าที่ของตนเองสอนให้รู้จักขยันหมั่นเพียรในการแสวงหาความรู้

โลกทัศน์ที่บุคคลมีต่อครอบครัว คือ ครอบครัวของชาวไทลื้อส่วนใหญ่มักจะอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความรักความใกล้ชิดระหว่างเด็กกับผู้ใหญ่ ความสัมพันธ์ที่ดีของพ่อแม่ลูก ปู่ย่าตายายกับหลาน อีกทั้งบางครอบครัวพ่อแม่ต้องฝากลูกไว้ให้ปู่ย่าตายายเลี้ยงเพื่อออกไปทำงานต่างถิ่น ทำให้หลานและปู่ย่าตายายมีความผูกพันสนิทสนมกันมากขึ้น

โลกทัศน์ต่อการดำเนินชีวิต คือ สังคมของชาวไทลื้อมีทัศนะว่าบุคคลควรมีความขยัน รู้มีน้ำใจไมตรีที่ดีต่อกัน รู้จักช่วยเหลือ แบ่งปันและพึ่งอาศัยซึ่งกันและกัน นอกจากนั้นพ่อแม่ญาติผู้ใหญ่มักจะอบรมสั่งสอนให้ลูกหลานมีความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกัน ไม่เกียจคร้าน และไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคปัญหา จึงสะท้อนให้เห็นว่าชาวไทลื้อเป็นคนขยันสู้ชีวิตไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหา

โลกทัศน์ที่บุคคลมีต่ออาชีพ คือ การประกอบอาชีพของคนไทลื้อนั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังมีปัจจัยเสริมอย่างอื่นที่ทำให้คนไทลื้อมีความขยันหมั่นเพียร เช่น การแต่งงาน เป็นเป้าหมายสำคัญของชีวิต ดังนั้นชายหนุ่มต้องรีบสร้างความมั่นคงให้กับตนเองเพื่อที่จะสามารถไปสู่ขอสาวได้

ในเรื่องของการอบรมเลี้ยงดูบุตรหลานเป็นเรื่องที่ชาวไทลื้อให้ความสำคัญเป็นอย่างมาก เพราะจะสอดแทรกคุณธรรมคำสอนต่าง ๆ ผ่านธรรมชาติแวดล้อมที่อยู่รอบตัว โดยเฉพาะการสอนเรื่องงานบ้านงานเรือนให้กับลูกผู้หญิง ชาวไทลื้อเห็นว่าก่อนออกจากเรือนผู้หญิงจะต้องรู้จักหน้าที่ด้านงานบ้านงานเรือนเป็นอย่างดี อีกทั้งยังปลูกฝังให้รู้จักรักและเคารพญาติผู้ใหญ่ของฝ่ายชาย ลูกผู้ชายจะต้องมีความขยันหมั่นเพียร เอาการเอางานหมั่นศึกษาหาความรู้เพื่อเป็นเครื่องมือในการหาเลี้ยงชีพ อีกทั้งยังแสดงถึงความใกล้ชิด และความสัมพันธ์อันดีระหว่างพ่อแม่ลูกปู่ย่าตายายกับหลานและความสามัคคีช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในสังคม เป็นวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ผู้คนรู้จักสนิทสนมกัน มีกิจการงานก็พึ่งพาอาศัยกัน โลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อมนุษย์จึงเป็นด้านที่เห็นถึงวิถีชีวิตการดำรงอยู่ สะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติ ความคิดของชาวไทลื้อได้อย่างชัดเจน

2. โลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อธรรมชาติ จากการศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อ พบว่าโลกทัศน์ของชาวไทลื้อปรากฏอยู่ในคำขับลูกอ่อน ด้านโลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อธรรมชาติปรากฏจำนวน 1 ด้าน ธรรมชาติคือวิถีชีวิต สะท้อนให้เห็นถึงโลกทัศน์ คือ ชาวไทลื้อนิยมเลี้ยงสัตว์เพื่อเอาไว้ใช้งานและเลี้ยงไว้เพื่อยังชีพ สัตว์ที่เลี้ยงไว้เพื่อใช้งาน ได้แก่ สัตว์ประเภท วัว ควาย และม้า ซึ่งจะเอาไว้ใช้ในยามทำการเกษตรไถนา เอาไว้ขนย้ายบรรทุกสิ่งของ และใช้เป็นพาหนะในการเดินทาง ส่วนสัตว์ที่เลี้ยงไว้เพื่อยังชีพ คือ ไก่ เป็ด หมู แสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตที่เรียบง่ายของชาวไทลื้อ ไม่ต้องเสียเงินซื้ออาหารข้าวปลาทุกมื้อ แต่หากมีมากเกินก็จะนำไปขายหรือแลกเปลี่ยนเป็นสินค้าอย่างอื่นกลับ สะท้อนให้เห็นได้ว่าคนไทลื้อมีความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย พึ่งพาอาศัยธรรมชาติจึงทำให้มีความผูกพันกับธรรมชาติเป็นอย่างมาก จึงปรากฏให้เห็นถึง โลกทัศน์ของชาวไทลื้อในด้านของโลกทัศน์ที่มนุษย์มีต่อธรรมชาติได้อย่างชัดเจน

**อภิปรายผลการวิจัย**

การศึกษาโลกทัศน์ที่ปรากฏในคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อครั้งนี้ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจถึงโลกทัศน์ของชาวไทลื้อที่ปรากฏในตัวบทวรรณกรรมคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อเป็นอย่างดี สะท้อนให้เห็นถึงภาพวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างคนในครอบครัว มีการอบรมเลี้ยงดูลูกหลานให้เติบโตเพียบพร้อมด้วยคุณธรรม มักอบรมสั่งสอนให้ลูกหลานรู้จักการดำเนินชีวิต รู้จักหน้าที่ของตนเอง ผู้หญิงควรมีกิริยามารยาทที่อ่อนน้อมอ่อนหวาน มีความถ่อมตน รู้จักเคารพและให้เกียรติผู้ใหญ่ ผู้หญิงก่อนออกเรือนควรรู้เรื่องงานบ้านงานเรือนเป็นอย่างดี จนเกิดความคล่องแคล่วเชี่ยวชาญ ผู้ชายต้องมีความขยันหมั่นเพียรในการประกอบอาชีพ เพื่อหาเลี้ยงครอบครัว มีความเป็นผู้นำที่ดี รักและซื่อสัตย์ต่อภรรยาปรากฏให้เห็นถึงการดูแลเอาใจใส่เลี้ยงดูบุตรหลานเป็นอย่างดี เพื่อไม่ให้เป็นที่ติฉินนินทาในเรื่องการอบรมด้านคุณธรรมจริยธรรมในด้านที่เสื่อมเสีย ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับจรูญรัตน์ รัตนากร (2535) ศึกษาโลกทัศน์ชาวอีสานจากวรรณกรรมคำสอน ผลการศึกษาพบว่าโลกทัศน์ของชาวอีสานที่มีต่อมนุษย์ชาวอีสานเห็นว่าสตรีต้องรักนวลสงวนตัวมีคุณสมบัติที่ดีเป็นกุลสตรี ควรมีคู่ครองเมื่อถึงวัยอันควร บุรุษต้องมีความขยัน ความกล้าหาญ มีคุณธรรม มีศีลธรรม เคารพยกย่องผู้อาวุโส ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน สามัคคีเกื้อกูลกันในสังคม

จากการศึกษาครั้งนี้โลกทัศน์ของชาวไทลื้อที่ปรากฏเป็นเรื่องของการอบรมสั่งสอนให้ลูก

หลานรู้จักขยันหมั่นเพียร มุ่งมั่นในการทำงาน แสดงให้เห็นถึงความรักความผูกพันของคนในครอบครัว ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่ลูก ความสัมพันธ์ระหว่างปู่ย่าตายายและหลาน ครอบครัวของคนไทลื้อจึงเป็นครอบครัวใหญ่ การให้เกียรติเชื่อฟังคำสั่งสอนของผู้ใหญ่จึงเป็นเรื่องที่สำคัญ ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับ เรณู อรรฐาเมศร์ (2528) ได้ศึกษา “โลกทัศน์ชาวล้านนาไทยจากวรรณกรรม” ผลการศึกษาพบว่า โลกทัศน์ที่มีต่อครอบครัว เครือญาติ สังคมล้านนาให้หนุ่มสาวเลือกคู่ครองได้อย่างอิสระ เมื่ออยู่กินกันต้องมีการเซ่นดวงวิญญาณของบรรพบุรุษ ฝ่ายหญิงมักไปอยู่กับฝ่ายชาย ครอบครัวจะอยู่กันในหมู่ญาติ ทุกคนต้องเคารพ เชื่อฟังและแสดงความกตัญญูต่อผู้อาวุโส ทางด้านอาชีพชาวล้านนานิยมทำนา ดำเนินชีวิตและยึดมั่นในประเพณี มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

สังคมของชาวไทลื้อเป็นสังคมเกษตรกรรมการประกอบอาชีพของชาวไทลื้อจึงต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ คือ ใช้เป็นที่ประกอบอาชีพปลูกข้าว ปลูกผัก ใช้ขุดบ่อเลี้ยงปลา ตลอดจนใช้น้ำจากแหล่งน้ำโขง นอกจากจะใช้ธรรมชาติในการประกอบอาชีพแล้วนั้น ต้องพึ่งพาอาศัยธรรมชาติในการหาอาหารเพื่อนำมาเลี้ยงชีพ คือ การหาปูหาปลาตามแหล่งน้ำห้วยบึงลำคลองใกล้ที่อยู่อาศัย สิ่งเหล่านั้นล้วนเป็นประโยชน์จากธรรมชาติ คนไทลื้อจึงตระหนักและเห็นคุณค่าของธรรมชาติเป็นอย่างดี ผลการศึกษามีความสอดคล้องกับ สุภาพร คงศิริรัตน์ (2556) ศึกษาโลกทัศน์ของคนลาวจากภาษิต ผลการศึกษาพบว่า คนลาวมีโลกทัศน์ว่าธรรมชาติคือวิถีชีวิตของมนุษย์ ธรรมชาติคือแหล่งทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ ธรรมชาติมีความสมดุลอยู่ในตัวเอง และมนุษย์เป็นผู้ทำลายธรรมชาติ ทั้งนี้เนื่องจาก สปป.ลาว เป็นสังคมเกษตรกรรมที่ต้องพึ่งพาธรรมชาติ คนลาวจึงรู้จักสังเกตธรรมชาติและนำธรรมชาติมาใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ตนทั้งทางตรงและทางอ้อมนับแต่อดีต จึงมองธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมรอบตัว ไม่ว่าจะเป็นดินฟ้าอากาศ สัตว์ หรือพืชว่าล้วนเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิตของคนลาว เป็นแหล่งทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อมนุษย์ และมนุษย์ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้หากปราศจากธรรมชาติ และการที่คนลาวมีโลกทัศน์ว่าธรรมชาติเป็นแหล่งทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์สำหรับมนุษย์ มีเหตุมาจากการที่คนลาวส่วนใหญ่มีวิถีชีวิตที่อยู่กับธรรมชาติจึงต้องพึ่งพาธรรมชาติ และอาศัยประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ ธรรมชาติจึงเป็นแหล่งทรัพยากรที่สำคัญที่มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อคนลาว

ผู้วิจัยจึงเห็นว่าผลการศึกษาครั้งนี้จะช่วยให้ผู้ที่สนใจเห็นคุณค่าและความสำคัญของวรรณกรรมท้องถิ่นของ ชาวไทลื้อที่สอดแทรกทั้งคำสอน แนวคิด ทัศนคติ อันจะเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตได้เป็นอย่างดี เนื่องจากโลกทัศน์ที่ปรากฏในวรรณกรรมคำขับลูกอ่อนของชาวไทลื้อนั้น สะท้อนให้เห็นถึงวิถีการดำเนินชีวิตที่เรียบง่าย สอดแทรกแนวคิดในการดำรงชีพไว้อย่างหลากหลาย เหมาะแก่การที่ผู้สนใจสามารถนำแนวคิด ทัศนคติ เหล่านั้นมาปรับประยุกต์ อบรมสั่งสอนให้แก่บุตรหลานหรือคนที่รู้จักได้เป็นอย่างดี

**รายการอ้างอิง**


จรูญรัตน์ รัตนากร. (2535). ***โลกทัศน์ชาวอีสานจากวรรณกรรมคำสอน*** (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

จำเริญ ดวงแข. (2543). โลกทรรศน์ชาวไทยภาคใต้ที่ปรากฏในเพลงกล่อมเด็ก. ***วารสารมหาวิทยาลัยทักษิณ.*** 3 (1), 33-37.

เจษฎา อิ่นคำ. (2556). ***วรรณกรรมคำซับของชาวไทลื้อ อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา*** (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

นัธริกา สถิรวณิชย์. (2540). ***ศึกษาการใช้คำและโวหาร ในเพลงกล่อมเด็กภาคใต้ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา.*** (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต), สงขลา : มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ประคอง นิมมานเหมินท์ และอ้ายอุ่นหลวง. (2553). ***คำขับลูกอ่อน ภาพชีวิตและภูมิปัญญาไทลื้อในบทเพลงสำหรับเด็ก.*** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฟ้าสวย ตรีโอษฐ์. (2556). ***เพลงกล่อมเด็กพื้นบ้านอีสาน : คุณค่าต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย*** (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เยาวเรศ ศิริเกียรติ. (2521). ***เพลงกล่อมเด็กของไทย*** (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

เรณู อรรฐาเมศร์. (2527). ***โลกทัศน์ชาวล้านนาไทยจากวรรณกรรม*** (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

วิรยา ตาสว่าง. (2550). ***เพลงกล่อมเด็ก : ศึกษาเปรียบเทียบผลของการใช้สื่อมุขปาฐะกับสื่อเทปบันทึกเสียง.*** (วิทยานิพนธ์วารสารศาสตรมหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุภาพร คงศิริรัตน์. (2556). ***โลกทัศน์ของคนลาวจากภาษิต.*** พิษณุโลก: ดาวเงินการพิมพ์.